



EN AQUEST NUMERO

PORRERES I LA SOCIETAT ARQUEOLOGICA LUL·LIANA - NOTES HISTORIQVES (Nova secció de Ramón Rosselló) - V SETMANA CULTURAL DE SA FIRA - CONTE: UNA NIT DE SANT ROC per Macià Lladó - LLORENÇ MOYA I EL POEMA "LES FITES" - NOTICIES DE FORAVILA - PASSATEMPS - JOAN SORELL I JUAN, TERCER PRESIDENT DE L'AGRUPACIO - ENCARA EXISTEIX EL PATRONAT DE MUSICA? - TASSES SANITARIES DE PORRERES - SOBRE LA LLEI DEL DIVORCI - ADEU, SANDALIO - FUTBOL - NOTICIARI LOCAL - CONCURS, ETC.

PORRERES I LA SOCIETAT ARQUEOLÒGICA LUL·LIANA

Vull aprofitar l'avi-nentesa d'haver-se celebrat fa poc el centenari de la fundació de la Societat Arqueològica Lul·liana, per a escriure un parell de ratlles sobre la relació entre la nostra vila i aquesta entitat cultural.

La Societat Arqueològica Lul·liana es fundà l'any 1.880 i cinc anys després començaria la publicació del seu Bolletí (actualment s'ha publicat XXXVII toms), el qual és consultat obligada per als estudiosos de qualsevol tema vinculat amb l'art, la història, l'arqueologia, etc. de les nostres illes, en general i de Mallorca en particular.

Porreres no ha estat un poble que hagi mantingut una gran relació amb la S.A.L. doncs els socis porrerencs han estat i són molt pocs i per altra part al Bolletí no s'han publicat massa articles de contingut porrerencs. Malgrat tot, alguna relació ha existit i per això tractarem de reflexar-la sobre aquest paper.

El dia 27 de novembre a 1.886, essent batle interí de Porreres el Sr. Rafael Beltran i Bou i a proposta del regidor Sr. Rafael Juan, l'Ajuntament acordà, i així consta en acta, suscriure's a un exemplar de l'edició econòmica de les obres de Ramon Llull que publicava don Jeroni Rosselló i al mateix temps al Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana. Aquest acord, malauradament, no ha tingut continuïtat.

Volem dir també que a Porreres existia una Societat Lul·liana a la qual des del Bolletí de la S.A.L. de Ciutat se felicitava per les activitats que duia a terme dins de la vila cap a finals del segle passat.

Fins i tot les autoritats porrerencs convidaren al President de la S.A.L. Gabriel Llabrés per a assistir a la festa de Montis-sion (6 abril 1.891). Però per trobar-se a Madrid ostentà la representació don Bartomeu Ferrà al qual aprofità l'ocasió, com a director de la reforma, per a veure les obres empreses a Montis-sion pel rector Campins.

Podem afegir que un altre vincle amb la S.A.L. ens ve pel fet de què el nostre retaule gòtic del dos Sants Joans fou traslladat el 1.888 per suggerència del benemèrit porrerenc Joan Feliu a l'incipient museu de la Societat on hi va romandre fins fa molts pocs anys en què la majo-

ria dels fons artístics de la dita Societat quedaren depositats al Museu de Mallorca.

Hem dit abans que al Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana s'ha publicat molt poc sobre Porreres sobretot si ho comparam amb altres pobles com puguin esser Artà, Pollença, etc.

A continuació donarem una relació —excusau-nos si en deixam cap— de les notícies que hem trobat al Bolletí sobre la nostra vila:

BSALI, pg. 37: Notícia de la festa de la Societat Arqueològica Lul·liana de Porreres (1.886).

BSAL II, pg. 7: Suscripció de l'Ajuntament de Porreres al Bolletí (1.886).

BSAL IV, pg. 46-47: Don Bartomeu Ferrà escriu al director del Bolletí donant-li compte de la visita que ha fet al santuari de Montis-sion de Porreres amb motiu de la festa convidat per les autoritats (6 abril de 1.891).

BSAL IV, làmina 76: Pla del santuari de Montis-sion de Porreres.

BSAL V, pg. 243: Ressenya bibliogràfica del llibre de D. Joan Feliu sobre el santuari de Montis-sion.

BSAL VI, pg. 100: Sobre invencions industrials antigues a Mallorca. Bomba per regar sembrats de Mateur Sastre de Porreres (1.649).

BSAL VI, pg. 139-140: Descobriments de 18 cranis en una cova de Son Lluís a Porreres, ademés d'altres objectes, ceràmiques, etc. (1.895).

BSAL VI, pg. 274: Sobre els administradors de les almoines de Porreres (1.650).

BSAL VI, pg. 307: Transcripció d'un document de 1.594 relatiu a Porreres.

BSAL VI, pg. 342: Autorització per fundar l'església parroquial.

BSAL VII, pg. 96: Transcripció d'un document sobre els atropells soferts pels jueus de Porreres (1.376).

BSAL IX, pg. 49: Síndics de Porreres elegits per prestar homenatge a N'Alfons III d'Aragó com a rei de Mallorca (1.285).

BSAL X, pg. 117-118: Rondalla de Ses Cames des Retgidors de Porreres.

BSAL II, pg. 8: Col·locació primera pedra del temple de Sant Felip (1.886).

BSAL XX, pg. 96: Notícia de l'excursió que feren (1.924) a una finca dels Moreis de Porreres D. Gabriel Lladrés i D. Rafael Isa-sí per a motius de troballes arqueològiques.

NOTES HISTORIQÜES

Per Ramon Rosselló.

1.472, 21 febrer.- El rei notifica al virrei de Mallorca que segons bul·les del sant pare el Papa ha estat nomenat rector de Porreres Pere Sabater, cantador de la capella reial, rectoria que era vacant per defunció del rector Lluís Genta. Aquest nomenament després fou notificat al batle i jurats de la vila. (ARM LR 73 f. 169-171).

1.465, 9 març.- El rei Joan concedeix franquesa d'imposts a Mateu Nebot de Porreres i els seus descendents línea recta masculina, en atenció dels serveis prestats contra els rebel·les de Sa Majestat. (Aquest temps Catalunya s'havia alçat contra el rei). (ARM LR 70 f. 240).

1.516, 21 agost.- Pere Cardell de Porreres en testament mana que quan mori quatre homes pobres portaran el seu cadàver a la sepultura vestits amb capes de tela blanca d'una cana, vestits que després seran seus, i un ciri de cera blanca de dues lliures de pes, cessant totes altres cerimònies. Mana celebrar les misses anomenades de Sant Amador; institueix un aniversari. El dia del seu òbit seran repartides tres quarteres de blat entre els pobres de la vila. (ARM prot. Jaume Pujals P-560 f. 409).

1.554, 23 agost.- Pere Cardell lloga per temps de 6 anys a Mateu Sitjar un tros de terra d'unes tres quarterades situat al camí que va a Santanyí. Es reserva les figueres encara que En Sitjar i els seus familiars en podran menjar guardant el bestiar: "vos do loc i empriu que vós i vostros infants, fent feina a dita sort o guardant bestiar en aquella, pugau menjar figues en dites figueres i no vos ne pugau aportar"; però podrà sembrar o goretar i pagarà 16 lliures de lloguer. (ARM prot. Francesc Coll f. 103).

1.554, 3 setembre.- Melcion Comelles, ciutadà, lloga per temps de 9 anys comptant de la festa de Sant Miquel, a Antoni Sala un hort de reguiu que té a la possessió de Banyeres. Queda entès i comprès el canyar. Sembrarà cada any 10 plansons de poll o polangres. Tots dos a iguals parts construiran una caseta. En Comelles a ses despeses farà els auballons necessaris i també promet donar-li fems bons i podrits. Per lloguer pagarà cada any 10 quarteres de blat, tres parades de cebes i 12 carabasses (Id. f. 114).

1.554, 1 octubre.- Melcion de Comelles lloga a Antoni Coll la seva possessió que té a Porreres per temps de 3 anys; no és compresa la maiola. En Comelles es reserva sis figueres: dues bordissots, dues alecantines i dues paratjals; tampoc són compreses les cases altes que el senyor les se reserva així com també empriu a l'estable per un cavall i mula i empriu al molí per moldre. Tampoc és entès l'hort ni la tanca de Banyeres. No podrà treure els fems fora la possessió. El lloguer anual serà: 67 lliures en diners i 67 quarteres i 3 barcelles de blat, és a dir 57 quarteres de blat i 10 de xeixa. Més pagarà dos parells de gallines, un a Nadal i altre a Carnestoltes, i un parell de pollastres per Sant Joan de juny. En Coll no podrà tallar branques d'ullastre sinó tan sols en temps de molta necessitat, i deixarà les parets de la pleta condreteres; En Coll confessà haver rebudes 25 quarterades de guaret, 20 quarteres de blat i 5 de xeixa per llavor, 200 ovelles, dos bous i una ego. (Id. f. 135-138).

BSAL XXI, pg. 68: El 20 de gener de 1.337 Roger de Rovenach mana a Antoni Orellbatle de Porreres, que pagui un deute que té de censals.

BSAL XXI, pg. 213: Roger de Rovenach mana al batle de Porreres que dins tres dies comparegui personalment davant la cort (28 febrer 1.337).

BSAL XXIII, pg. 7: Sobre beneficis eclesiàstics de la parròquia de Porreres (1.712).

BSAL XXIII, pg. 8: Gabriel Barceló, clergue de Porreres, és elegit per a celebrar missa diària a l'Hospitalet (1.712).

BSAL XXIII, pg. 8: Nomenament d'alguns capellans

porrerencs per a celebrar missa a distintes possessions (1.712).

BSAL XXIV, pg. 197: Ordinacions de la confraria de Sant Sebastià de la parròquia de Porreres (1.478).

BSAL XXVI, pg. 10, 131: Estament Militar. Porreres. BSAL XXXI, pg. 564: Carta arqueològica parcial del terme de Porreres.

BSAL XXXII, pg. 191: Las Virgenes -sagrario de Mallorca. Virgen gòtica de Porreres.

BSAL XXXVII, pg. 469: Comentari a un document sobre traspàs de propietats de Porreres a la porció reial (1.308).

Maria Barceló i Crespí.

NOTA DE REDACCIO

L'aparició puntual a cada mes d'aquesta publicació ha esdevingut irregular darrerament, com abans de la nova etapa ja ens havia succeït, per mor de diversos problemes, que no ressenyarem extensament per no cansar la vostra paciència, però que existeix a una empresa informativa sense fins lucratius com aquesta i feta per gent que té temporades més bones unes que altres en qüestió de dedicació. Això és el que ens passa a estones, agravat amb problemes d'edició per part de l'impressora que ens acollim i també, perquè negar-ho per necessitats econòmiques: manca d'alguna publicitat que ens tregui de les deutes, subscripcions més nombroses, etc. tot junt compon un panorama que obliga a vegades a aquests espais de sortida. Esperem que es vagin superant poc a poc i confiam de la bona acollida dels porrerencs i amics en general, malgrat algun retard, que no ha d'afectar el corresponent període de subscripció. Gràcies, mentre esperem l'ajuda de tots. El manteniment de la tasca de publicació de "LLUM D'OLI" no pot ésser exclusiva d'uns pocs, cal que sigui assumida per tota la nostra comunitat.

12 MILIONS DE PESSETES A LA LOTERIA !

La sort aparequé novament a Porreres: Margalida Veny Mas, del carrer General Mola, aconseguí un premi de dotze milions de pessetes a la "loteria nacional" amb el número 44.543 comprat en forma de tres dècims a l'administració número 10 del carrer del Sindicat, a Ciutat. L'afortunada senyora havia guanyat un premi de vint mil pessetes i el mateix dia

que va anar a cobrar feu la compra del que resultaria ésser el gros del sorteig dedicat a l'UNICEF. Un bon grapat de milions que cauen a la vila, i que després del prime consemblant que a la loteria de Nadal obtingué el metge Francesc Mora de Ca'n Verdera, entre d'altres persones amb quantitats més petites, suposen una bona vena d'encerts. Enhorabona!



LA LLEGUA DEL CARRER

LA LENGUA DEL CARRER

Heus ací una altra bona mostra de normalització lingüística al nostre poble. La furgoneta d'aquest picapedrer, la qual ens agradaria servir d'exemple a altres retolacions de vehicles. (Foto Joan B. Bauçà).

VI FESTA PAGESA DE PORRERES

Com cada any, pel mes de novembre, l'Agrupació Cultural vol organitzar la VI Festa Pagesa ja coneguda per tots els porrerencs.

Esperem que enguany les dificultats econòmiques es resolguin i que ens arribin ajudes i col·laboracions. Vol·driem que a finals de mes aquest desitg s'hagués convertit en realitat.

HOMENATGE A LA FILARMONICA PORRERENCA



Els passats dies 3 i 4 d'octubre varen tenir lloc els actes d'homenatge a la nostra Banda de Música amb motiu del 125 aniversari de la seva fundació, entre un brillant relleu que tengué com a punt culminant la Trobada de totes les bandes de música mallorquines i al que assistí una nombrosa concurrència.

Al capvespre del dissabte a Monti-Sion l'Orquestra Ciutat de Palma oferí un concert d'acceptable qualitat deslluït pel vent —per tant no es pogué fer a l'aire lliure com estava anunciat— i que recollí una escassa presència de públic, la qual cosa no deixa de preocupar en

el sentit de demostrar una manca d'interés, precisament a un poble que presumeix de tenir-ne bastant.

Al matí del diumenge —que ens recorda una festa de Sant Roc donada la gentada que hi havia per la plaça— la Filharmònica Porrerenca donà un concert després de l'ofici enllaçant la festa que a l'horabaixa tendria lloc al camp d'esports de "Ses Forques", que com hem dit abans arreplegà nombroses formacions musicals de l'illa. En aquest acte va ésser estrenat un pasdoble, obra del músic militar Sr. Felip Manchón, que duu per nom "Porreres", la qual cosa ens complau.

L'EQUIVOCACIO DEL DIA DE SA FIRA

L'error aparegut al calendari laboral de la data de dia 20 d'octubre com a FIRA de Porreres causà un insòlit contratemps, després que l'Ajuntament de Porreres aprovés en un ple ordinari aquesta data errònia, ja que enguany la fira local corresponia ésser dia 27, com així fou. Això motivà algunes polèmiques i equivocacions bastant llaunables, que en una altra ocasió convendria subsanar.

CEMENTIRI

El passat dia 1 de novembre, diada de Tots els Sants, els Porrerencs pogueren veure realitzada l'ampliació del cementiri.

Dins aquests tipus de construccions les noves obres són de les més modernes dins Mallorca. La Redacció del "Llum d'oli" ha sabut que totes les tombes ja estan venudes, manco 58 nínxols, assequibles a 50.000 ptas. cada un.

SENYALITZACIONS INOPORTUNES

Acceptant que en aquest poble hi ha un parc automovilístic que no es pot fer l'amo de tots els carrers, és ben cert que hi ha manca de llocs —sobre tot en dies i hores claus— on deixar un cotxe còmodament i això és perfectament comprovable. Avui cal pensar l'ordenació dels aparcaments no és la millor que podríem tenir a la vila. Fa uns dies que l'Ajuntament la va emprendre a multes amb els qui estacionen al Carrer de l'Almoina, troç comprès entre Cerdà i Carrer de Sa Galla, de manera diria que irracional, tenint en compte que moltes més infraccions es fan a altres indrets i passen desapercebudes. Per què aquesta dèria en hores nocturnes i precisament coincidint amb l'activitat d'entitats o particulars d'aquest troç de carrer, punt vital de la població, per molts motius.

Que recordem és l'únic espai que sense esser part

J'una carretera està prohibit aparcar-hi. Pareix que a vegades la recollida dels fems ha tengut problemes, però és que no n'ha tenguts també als carrers Sala i Verd, Call, Frau, Molins, Costa i Llobera, Caritat, Rectoria, Feliu, etc. i etc? que són tant o més estrets que aquest. Sorpren aquesta dràstica mesura quan no s'han trobat solucions als llocs d'aparcament d'altres carrers, com pot esser el d'En Vellet. Hi ha d'haver altres solucions, cal pensar.

Ens han arribat notícies que ens diuen que la millor cosa és anar a peu. I clar que ho és, o en bicicleta —que és verda— però, i els externs? El pobre automobilista no pot estar més apurat del que està, sense saber on deixar l'aparell. I el fenomen del cotxe, i per tant la seva massiva utilització, no hi ha cap ajuntament que l'hagi sabut resoldre.

JOAN BARCELO

LES VERGES DE PORRERES

No entrarem en disquisicions sobre el sexe dels àngels, però sí que cal informar que en aquest poble un any més es celebrà la víspera de "les Verges". Evidentment els temps moderns són un fet i la Filharmònica Porrerenca feu les serenates d'aquest dia encalcada damunt un camió, interpretant precisament una de les peces de moda: "Els ocellots", vulgarment coneguts pels inefables "Pajaritos". Per molts d'anys...

AMUNT, POU D'AMUNT!

Un vertader èxit va ser la "festa de carrer" organitzada pels veïns del barri del Pou d'Ament el passat dissabte dia 7. Davant l'escorxador municipal es feu un fogaró i l'orquestra de joves porrerenes de música moderna animà la vetlada on va córrer vi a voler —fins i tot per en terra i molta alegria, balls cohets i traques, i les corresponents torrades, tot dins un ambient de festa espontània i popular que estaria bé veure repetit sovint. La col·laboració de molts ho feu possible, però voldríem destacar aquí als Sebastià "Lluent", Joan de Sa Benzinera, en Maties, na Joana, N'Antònia Perdigona,

en Lluís, en Marc, en Joan d'es Molí d'En Lluc, En Vila i en Climent, en Joan Caragol i un llarg etcètera més. Molts d'anys, i fins l'any que ve!

A PORRERES HI HA MES DE 125.000 RATES

La notícia no és una broma i ha estat publicada per la revista quinzenal de Manacor "Perlas y Cuevas". A Porreres hi pot haver (vint rates envant vint rates enrera) unes cent vint i cinc mil rates, la qual cosa es preocupant, segons es despren d'uns estudis que estan en mans del Consell General i dels ajuntaments. Parecscuda quantitat tenen a Petra, Montuïri i Vilafranca. A Manacor n'hi ha dues-centes mil. En total es creu que dins el terme de Porreres hi habiten 15 tones de rates. Si es té en compte que una rata consumeix uns dos quilos, i mig de menjar diaris —segons la revista "Apostol y Civilizador", de Petra— poden deduir els porrerenes el que ens costa mantenir aquests animalets cada dia.

Enviau a demanar el Flautista d'Hamelin, ràpid!



SA FIRA: MOLT DE COMERÇ, PERO FALTA D'INGREDIENTS

El passat dia 27 va esser fira a Porreres. Vàrem poder constatar una gran afluència de gent als llocs de costum, establits al centre de la vila la qual cosa suposa un reforçament d'aquesta diada comercial i festiva a Porreres. Enguany per primera vegada s'establí el vell camp de N'Hereveta com a mercat de maquinària agrícola, automòbils i bestiar, això donà una major amplitud a aquest comerç i més possibilitats

fireres que no pas la "Plaça dels Porcs" que es limità a aparcaments.

La Fira aquests darrers anys ha estat reivindicada dins l'aspecte cultural; el que no passa amb alguns esports o espectacles així, un bon dia de la Fira no es celebrà un partit de futbol que interessàs als aficionats, ni un concert de la Filharmònica, ni tantes altres coses com hagués pogut haver-hi.

CURIOSITAT NATURAL

Una guarda d'ovelles o cabres, si van per un camí o carretera sempre amollen cagaionets negres espargits, metre a metre. Evidentment tenen una capacitat de cagar-se amb els camins superior als homes.

PLUVIOMETRIA

Les pluges de la tardor feren acte de presència principalment els dies 13 i 23 de setembre així com també els dies 20 i 21 d'octubre amb fortes precipitacions que causaren, sobretot les darreres inundacions diverses en els llocs de sempre, torrenceres i fins i tot el tancament de la carretera de Porreres a Campos per espai de més de dotze hores.

Les dades recollides pel pluviòmetre foren les següents:

SETEMBRE:	
Dia	Precipitació
3	0,8 l/m2.
13	32,1 l/m2.
22	1,4 l/m2.
23	15,8 l/m2.
26	4,7 l/m2.
27	3,0 l/m2.
TOTAL	57,8 l/m2.
OCTUBRE:	
Dia	Precipitació
20	45,6 l/m2.
21	15,7 l/m2.
25	1,4 l/m2.
26	4,6 l/m2.
TOTAL	67,3 l/m2.

Aquests 125 litres suposen una bona millora pel nostre camp havent aparegut darrerament algunes gírgoles.

EN PAQUITO NO CONVENÇ

Porreres torna sortir darrerament amb extensió als quatre diaris mallorquins amb motiu de les visites que ens feu el nin valencià de 14 anys Paquito Ramon Jiménez i la seva curiosa presència a Montisíon, on ha congregat a cents de persones al seu entorn miraculós i estrany. Poders curatius i visió de les malalties diuen que té aquest famós personatge que durant varies ocasions ha revolucionat el poble, acudint gent de tota Mallorca i establint aquí el seu "consultori" mallorquí.

Com és el nostre costum no entrarem en opinions damunt el tema, si bé cal dir que els reportatges dels diaris no deixaren gaire bé els "prodigis" del nin ni els seus acompanyants, qualificant l'activitat com a "negoci". Per a nosaltres la notícia és la difusió que el fet tengué...

NOTICIES DE FORAVILA

A la fi arribaren les primeres aigües, en forma de tempesta que és la manco indicada per a l'agricultura. El dia 14 se recullien 32 l.m/2 i 27 l. el dia 26. Això fa que la terra i la garriga hagin recuperat bon aspecte. La llàstima són els vents d'aquests darrers dies de setembre, a punt de les sembres primerenques.

LES PRIMERES AIGÜES: Venen entre les dues Mare de Déu —la d'agost i la de setembre— i marquen el destí de l'any per quant es poden sembrar les col·fioris, faves, pèsols... a més de disposar de bons pasturatges per als animals. I pels caçadors pot ésser un bon any de tords ja que la llençrisca augmenta i els conills de caça crien més primerenc perquè tenen més menjar. I... els que vulguin menjar grells no poden deixar de sembrar-los dins aquestes primeres saors.

DE GIRGOLES I ESCLATA-SANGS: Pot ésser un any de mitjana recollida de les primeres i bo dels esplendorosos esclata-sangs, si aquests primers dies d'octubre els acompanyen les pluges, alternant amb dies secs, sol i temperatura de tardor... i sortí!

DEL VERMAR I LES VINYES: Enguany a més de tard la recollida de raïm ha estat molt irregular. Segons el lloc on hagi estat situada la vinya, el gra ha estat molt diferent del pes i quantitat. En els cups comercials han admés poc raïm ja que la baixa graduació dels vins de la nostra comarca fa que no sigui suficient per a la seva explotació comercial. A més el baix preu pagat per ells fa que sigui ruïnosa per al pagès la seva explotació. Per això hi ha molta gent que ha fet bodega pròpia o han venut la collita a particulars per a que ho elaborin directament.

Les solucions no són fàcils. En Jaume Mésquida "Genoi", a l'anterior número de "Llum d'Oli" mostra —creiem que acertadament— una sortida ara a aquest problema. En primer lloc estan els agricultors que s'ha especialitzat en el raïm de taula que moltes vegades arriba a un bon preu de venda encara que sia un cultiu molt laboriós i sacrificat. Una altra solució està en aconseguir noves races de ceps a fi de trobar una graduació entre 12 i 14 graus. Cal acompanyar-lo a través d'una bona comercialització d'una Cooperativa. Sabem que és una tasca llarga i feixuga però pensam que no hi ha altra sortida a llarg termini.

LES AMETLES: Recollida petita i la pitjor cosa: preus baixos. Mentre tant el preu del torró augmenta com la resta de fruits secs. Els pagesos no s'expliquen com és tot això. Alguns diuen si és l'ametla americana, si els comerciants i industrials en tenien molta de reservada, si comerciants i industrials han pres conjuntament un acord de compra i venda, etc. En concret, podria ésser tot plegat. Perquè si no ja me'n direu! El consum no ha baixat i la collita ha estat petita. Quina altra explicació hi trobau? Mentre tant els especialistes recomanen sembra de nous arbres, millors als actuals... i per altre costat el pagès només pensa en arrebaçar-los. Ja me'n direu!

LES GARROVES: Es un fruit que dona pocs maldecaps als propietaris de tomar i aviat s'umpli el sac. Encara que la collita hagi estat petita els preus de venda han estat molt bons i segueixen pujant. Ara bé, és estrany que als pobles veïnats s'hagi pagat 1 o 2 ptes. més cara que a Porreres. I mentre tant va desapareixent aquest arbre.

LES FIGUES: En altre temps cubrien tot el Pla de Mallorca a més de tenir una gran importància econòmica ja que servien d'alimentació a la ramaderia, especialment als porcs i com a fruita de taula. A les principals botigues de Ciutat s'hi poden veure canastros de "coll de dama", "bordissots negres", "bordissots blancs", etc. amb uns bons preus mentre que a la pagesia moltes se perden i cada any hi ha menys figueres.

ELS PORCS: Temps de matances i botifarrons i en altres temps de binerbos i cançons. En el moment d'esciure aquestes ratlles —darrers dies de setembre— corren rumors de peste africana dins Mallorca la qual cosa fa baixar els preus i avançar les matances. Per altra banda direm que se va introduint una nova raça, la del "porc roig" de poc greix i molta carn magra.

... bon dinar o sopar de matances i vius al pebre bo!

NOTICIES DE SA COOPERATIVA

El mes passat l'Entitat va tenir reunió extraordinària molt concorreguda i moguda a la qual agricultors i ramaders no se posaren d'acord per a posar en marxa una secció de ramaderia, per diversos motius i raons, fins que hi hagués idees més clares i madures. Mentre tant dins la secció d'albercocs segueix la campanya de destracció i exportació a l'estranger amb uns bons resultats de moment a més de donar feina a unes 40 persones.

PREGUNTA: ¿ENCARA EXISTEIX

EL PATRONAT DE MUSICA ?

Acabat l'estiu amb la venguda de l'octubre comença un altre pic la vida activa del nostre poble. Les seves entitats: culturals, esportives, etc., ja ha preparat els seus programes i també les seves primeres activitats del present curs: l'Agrupació Cultural, U.D. Porreres, la Filharmònica Porrerenca, la Coral de Porreres, el Club Motorista, el Porvenir, etc., tots ells ja estan en marxa. Però, ¿el Patronat de l'Escola de Música?

Hem de dir que el Patronat de l'escola de música va ésser creat per iniciativa de l'Agrupació Cultural, l'Ajuntament i la Banda de Música, tenint sempre cada una d'aquestes tres entitats un representant dins la Junta Directiva.

L'article 2 dels seus estatuts diu: Aquest patronat és de caràcter artístic i cultural i el seu objecte és el foment de l'art musical entre els veïns del poble i especialment, la formació i ensenyança de la joventut per medi de l'Escola de Música, que també se crea, amb el fi de que, degudament preparats, se puguin integrar a la Banda de música "La Filharmònica Porrerenca" i demés grups musicals o corals que hi ha o pugui haver-hi en aquesta localitat, sempre i quan la finalitat d'aquests grups no sigui lucrativa.

L'Escola de Música va començar les seves tasques

el dia 1 d'abril de 1974. Els resultats a la vista estan, no pogueren ésser millors, al cap de dos cursos ja varen entrar a formar part de la Filharmònica un grupet de 8 alumnes del Patronat, i després, poc a poc, però sempre iniciant els seus estudis de solfeig a l'Escola de música han anat incorporant-se més nins i nines a la nostra Banda.

En el moment de la creació del Patronat, els components de la Filharmònica eren uns 25, ara l'any 1981 són 47 i molts d'ells s'han incorporat a la Banda després d'haver passat per l'Escola de Música.

He de dir que ja fa més d'un any que el Patronat no realitza activitat alguna i Quina llàstima! ¿Per on s'ha perdut el Patronat?

¿Què han fet l'Ajuntament, l'Agrupació i la Banda per conservar-lo?

En poques paraules i quasi totes negatives podríem respondre a aquesta pregunta.

Com a soci fundador d'aquesta Entitat deman a la seva Junta actual que convoqui una Assemblea per informar-nos de les seves gestions, o si en canvi el Patronat de l'Escola de Música ja no existeix.

Res més, esper que tot s'arregli, pel bé del Patronat, pel bé de la nostra cultura musical i pel bé del nostre poble.

TOMEU BARCELO.

AGRUPACIO CULTURAL

CURSET'ECCA DE CATALA

S'ha iniciat al local social un altre curset de català. En aquesta ocasió en la modalitat d'ensenyança a distància per Ràdio Popular, bé que el sistema és tridimensional, és a dir, les classes que es donen per ràdio, als dos nivells que hi ha a Porreres (elemental i mitjà), el material imprès i les reunions periòdiques, que es faran a l'Agrupació i a una escola de Ciutat amb els professors d'ECCA.

EXCURSIONS

El programa d'excursions continua la seva marxa amb bastant bona acceptació enguany, unes més que altre. S'han fetes darreurement, per la Secció d'Excursionisme, la del Puig de Galatzó (25 octubre) i Camí dels Cingles o volta al Puig Major (8 novembre). També tengué lloc l'anada en bicicleta a Son Roig, visitant el pi i el torrent, el passat dia 18 d'octubre.

(El proper dia 13 de desembre es pensa anar al PUIG TOMIR. Anims!).

CONTE

UNA NIT DE SANT ROC

Per M. Lladó

Sa Plaça començava a estar animada. Nins i nines amb vestits nous jugaven, damunt el cadafal. Una mare en renyava un que havia caigut i plorava desconsoladament. Les terrasses dels cafès ja estaven plenes de gent que prenia el café de després del sopar o simplement un refresc. Hi havia molt de renou, les trompetes de fira dels infants contrastaven amb el soroll de la massa que o més baix o més alt xerrava per tots els indrets. Era una situació que es repetia cada any la nit de la revetlla.

Vaig entrar a Ca'n Toni i vaig demanar un café. Això em féu sentir més gran. Em varen servir la tassa calenta i així com vaig poder vaig beure, la gent que entrava i sortia armava un guirigall espantós. Vaig passar i vaig encendre un "Winston". Mentre pegava la primera calada vaig pensar que per primera vegada em sentia un poc home, ja tenia desset anys, i al contrari de molts amics meus em feia molta il·lusió la revetlla de Sant Roc. Dins poc temps començarien les rodells i després el ball. Ja havia sortit del café i em trobava immers dins el torrent de gent que anava amunt i avall, passejant o prenent lloc per veure els focs. Vaig saludar uns amics que passaven de pressa.

-Que vénis a fer-ne una?

-No, més tard. La veritat era que no m'agradaven i preferia estar tot sol.

-Ets un mort!

No els vaig contestar. Vaig sentir el meu camí sense saber gaire bé on anava. Vaig acabar la cigarreta i la vaig tirar. Feia una nit agradable. Me'n vaig recordar del meu pare que m'havia dit que tornàs prest a dormir i que anàs alerta a beure. La veritat era que no hi pensava amb això ara. Vaig veure una al·lota que m'agradava. Ella ni s'adonà que jo passava. M'agradaria divertir-me molt avui. Anar a la revetlla i ballar molt.

Quasi no havia ballat mai de bon de veres. Per un moment em feren enveja les colles d'al·lots i al·lotes que passaven rient pel meu costat. Jo sempre havia estat molt solitari, hauria d'abandonar aquest costum. Davant el "Centro" vaig trobar la colla dels meus amics.

-On vas Joan? cridà en Miquel. Vine amb nosaltres!

-Ja ens veurem més tard al ball. Va esser l'excusa per ajornar la trobada. Ells seguiren cap a Plaça. M'hagués agradat anar amb ells però tenia una estranya sensació que feia que a la vegada desitjés més estar tot sol. Vaig arribar a l'església i vaig pujar al lloc sagrat. Sols els preparatius de les rodells i el renou i la llum dels cotxes que anaven i venien trencaven la relativa tranquil·litat d'aquell lloc. Fou llavors que em vengué una idea al cap: veure les rodells des de dalt del campanar. Vaig anar aviat a veure si la porta estava oberta. La revetlla estava a punt de començar. Va parèixer que qualcú ho sabia. La porta estava oberta. Vaig pujar tan aviat com vaig poder i m'ho permetia la poca llum que hi havia a l'escala i les meves forces. Vaig arribar a dalt amb el cor que pareixia que m'havia de sortir del pit. Vaig anar cap als corredors on, després de descansar un poc, vaig acomodar-me a la barana per tal de contemplar la vista de l'avinguda del Bisbe Campins i Sa Plaça repleta de gent apinyada que es preparava per admirar les meravelles dels artistes del foc d'artifici. Mentre em vengué a la memòria l'espant que solia agafar cada any quan era petit amb l'esclafit dels coets i que, segons em contaven, els meus pares, sempre acabava en plors. Es varen apagar els llums del sector de Sa Plaça i el primer coet pujava llampant cap al cel. Amb un alè es col·locà a la meua altura i amb un altre esclat molt més amunt. La revetlla havia començat i continuà al llarg d'una bona

estona. Coets de colorins, rodells de mil colors m'emportaren a un món de fantasia que des de la meua posició, jo pensava que privilegiada, cobrava una nova dimensió. La gran explosió de la bombeta grossa amb que solen acabar les traques finals em despertà d'aquesta espècie de somni fantàstic en què m'havia aficat. Els llums s'encengueren i quan encara se sentia l'eco de l'OH! d'admiració de la massa de porrerencs que havien contemplat la cosa allà baix, la sensació de no trobar-me tot sol me va fer girar. Era una figura de dona que avançava cap a mi des de les ombres de la nit.

-No t'assustis, no t'enguis por. Som amiga teua...

-Qui ets tu? Què fas aquí? M'has donat un bon retiro. Què noms?

-Això no importa. L'important és que a la fi has pujat aquí dalt la nit de la revetlla. Fa molts d'anys que t'esperava perquè me fessis companyia. Jo cada any véc aquí dalt a veure la revetlla de Sant Roc...

Ella s'acostà i amb la teba claror de la lluna vaig poder contemplar un rostre inigualable, la seva bellesa quasi marejava. Allò no era una dona, era talment un àngel, o almenys els àngels havien d'esser així.

-Joan, avui serà una nit que no oblidaràs mai. Tu i jo ballarem com no ballaràs mai més, serà una nit de revetlla molt feliç. No ho esperaves?

-Sí, sabia que avui era un dia especial per a mi, els meus amics em deixaren un poc sol. O pot esser que jo mateix hagi fuit d'ells com si sabés que una cosa especial havia de passar.

Un coet ens anuncià que la "berbena" començava. Aviat sentírem una música molt especial. Ella començà a ballar i jo amb ella. Era com un somni. Com una il·lusió feta realitat. Voltàvem i voltàvem. Ella em

contava coses, de com havien estat tots els Sant Rocs passats, de com canviaven les coses, però que sempre les il·lusions havien estat les mateixes. Ella havia vist com els joves i no tan joves es divertien des de dalt del campanar, uns anys més, altres menys. Uns anys amb una música i un ritme. Altres anys sols canviaven els músics i les cançons, els joves que tornaven madurs i prenién diferents camins, però sempre o quasi sempre tornaven a Porreres a viure l'il·lusió de la nit de la revetlla de Sant Roc. Jo escoltava, no deia res, em sentia transportat a tots els Sant Rocs passats, de quan els meus pares festejaven, de quan les festes era ocasió única per oblidar mals de cap i feines i divertir-se, estimar, somniar...

El temps passava i no m'adonava. Ara estàvem asseguts contemplant el cel clar i estrellat. Ja era tard. Jo me n'havia d'anar. Els meus amics ja no m'esperarien.

Ella estava també cansada. S'aixecà i em digué adéu.

-Ja te'n vas?. Per què no quedes un poc més? Tornaràs demà? Quan et tornaré veure? Em vaig entristir. Pareixia que el somni s'acabava i no ho volia admetre.

-Ja no em veuràs mai més. Jo si que et veuré a tu sempre i em recordaré d'aquesta nit. Tu no te'n recordaràs més quan jo men'hagi anat. Només et recordaràs de mi cada any la nit de la revetlla.

Em donà una besada i desaparegué. Jo encara vaig estar un poc més allà dalt. Em vaig fregar els ulls. No sabia bé si havia estat un somni o la realitat. Uns joves que cantaven pel carrer, segurament la berbena ja acabava, em feren recordar que era hora d'anar a dormir.

Mai més la vaig tornar a veure i tan sols la recordava la nit de la revetlla de Sant Roc.

LLORENÇ MOYA GILABERT DE LA PORTELLA

LLORENÇ MOYA GILABERT DE LA PORTELLA

El passat dia primer de novembre, diumenge, moria a Ciutat el poeta i autor teatral Llorenç Moya Gilabert de la Portella. El seu cor combatiut no pogué arribar, segurament per excés de sensibilitat i estimació al seu poble, més enllà de la festa que honora als morts. Desgraciadament, un altre poema de la "Resposta de Mallorca al Decret de Nova Planta" recobra nova força amb aquesta espira que fuig del foc. Adéu lluitador!

LES FITES

Roma naixent ja bufeteja enfora.
Qui maneja la mà és Escipió;
l'alta Cartago allà, molt lluny, trontolla
emperó és dura encara. Té el braó,
arrecherat en l'esperit de Dido;
Dido, la folla, que davant un no
del galant desdenyós, acaramulla
la mortal llenya del seu fogaró.
Ja ha badallat Anníbal, ja dels Barques
no en canten galls ni lloques, però no
s'ha estroncat la riuada de l'Imperi
ni l'urc altívol de l'Emperador.
Ja bota el seu poder de terra en terra,
ja altre Món s'ha posat al butxacó
i arriben l'or i la plata, fets un gaudi
per el gall d'alta cresta i esperó,
arborat al bell centre de la terra
que apar la pell d'un brau, i és de cabró
en passar-li pel morro o per les banyes
o pel lloc que no és gaire digador...
Però el món ja ha donat la tombarella...
Mal viatge els britans, cor traïdor!
perquè ha pres d'un grapat, a la Matrona,
una roca pelada, un bell floró
del cor... Però callau, la guerra sona
vers la Gàl·lia altiva. El Rosselló
serà un bon mós per a tancar la boca
a la veïna, tota vana inflor,
serà un mós escalent per a l'Hetoira
que al món porta la gran corrupció.
¿Què és el que es perd així, d'una plomada
vora Pirene i l'inclit Canigó?
No-res per a l'Imperi on el Sol guaita
a tota hora, a l'estiu i a la tardor:
valls espaioses i més valls, vilatges,
ciutats, muntanyes, guardes i pastors,
i pollets que no escainen com agrada
al gall del Centre, que és el gall major
—"Pues para tí, Luis.—Merci, madame"...
Tot garrit, com abans de la maror...
El gall del Centre s'esllangueix de joia
multiplicada; però té un corcò
que el desvetlla sovint i que l'associa.
—"Ai l'amor que he perduda, ai bona amor
que no oblidó jamai, per temps que passi;
soc pelat com el cap d'un infantó,
roca arborada per caprici d'Hèrcules,
roqueta de la Hispània Ulterior".

Sèneca el Vell va primfilar un adagi
que hom grava en bronze, el nicis amb carbó:
"Els déus cabdals no et donen mal de ventre
per la vaca, te'l donen pel murto".

Llorenç Moya Gilabert de la Portella
A l'Agrupació Cultural de Porreres
com "Resposta de Mallorca al Decret de Nova Planta"
Ca'n Gilabert, estiu 1.980



PASSATEMPS

DESPUS—AHIR

Una tarde parda y fría
de invierno. Los colegiales
estudian. Monotonía
de lluvia tras los cristales

En la clase. En un cartel
se representa a Caín
fugitivo y muerto Abel
junto a una mancha carmín.
Antonio Machado
(Recuerdo Infantil)

AHIR LLUNYA

Triste bizi naiz eta
ilco banitz obe;
badaukat barreniam
zembait ase gabe

(Visc trist
millor fos morir;
tenc dins mes entranyes
molta pesadesa)
(D'un zortziko basc
citat per en Félix urabayen
a Centauros del Pirineo)

AHIR PROPER

Ved de cuan poco valor
son las cosas tras que
andamos
y corremos
que en este mundo traïdor
aun primero que muramos
los perdemos.

D'ellas deshace la edad,
d'ellas casos desastrados
que acaescen,
d'ellas por su calidad,
en los mas altos estados
desfallecen.

Jorge Manrique (A la
muerte de su padre).

AVUI

Demopoís da revolución
quixo o pobo sobeirán
non ter por dono un tirán
e douse a constitución.
Con festas e luminares
tod'o pais o celebra,
mostrando non tel-a quebra
de quen atende ós pesares.
Mais, alá n-a miña aldea,
humo un demo d'un viciño
que con acento mainiño
cramou qu'a cousa iba fea.
Eu lle dixen:-Tio Roque,
¿non lle gusta?
-inon!
-¿Por qué?
-Porque a gaita boa é
mais faltará quem la toque.
Eugenio Carré Aldao
(A Constitución).

DEMA

El pensament està trist
i no vol rebre comandés;
té les llàgrimes als ulls
i estreta al coll la paraula.

Està trist perquè li ha mort
una filla molt amada,
que tenia un nom molt bell:
nomia dona Esperança!
Miquel Colom T.O.R.
(Veu de l'edat)

PASSAT DE MA

Comme un sage mourrant,
pûissons-nous dire en paix:
J'ai trop longtemps erré,
cherché; je me trompais.

E.F. Amiel
(Journal intime).

ADEU, SANDALIO

Acab de venir del cementiri, Tomeu, tu hi has arribat, has vingut de Ciutat, t'han duit de Ciutat. Uns familiars teus i algun amic t'acompanyaven. Ara descansas, tranquil, a la fosca de l'adéu definitiu.

No eres vell, quaranta anys per a la gent són pocs, però has decidit descansar ja en pau.

Has segat la vida quan encara era una mica flor, quan calia que començàs a ser una mica fruit.

Volgues viure la vida i la vida t'enganà, per això ja no apreciaves la vida.

Carregat d'il·lusions infantívols t'entregares a la podrida societat, volgues divertir-la, volgues divertir-te, volgues esser-ne protagonista... i et contestàrem amb atenció i hipocresia, com solem fer quasi sempre, et donàrem "orella i coa" com a trofeus... però prest es prodriren. Enmig de la plaça et fèiem mamballetes, pels carrers et ficàvem banderilles.

Les regles del bon viure no eren per a tu. Decidires que era un altre el teu camí, però nosaltres hem cregut que t'equivocares i, entre somriure i llàstima, t'empenyíem i t'empenyíem i t'apiudíem quan et vàiem córrer per un camí que contemplàvem des de la vorera.

No eres jove, quaranta anys per a tu eren molts, per això has decidit descansar en pau.

Qui no té esperança ha acabat de créixer... i tu negaves abans de néixer les possibles quimeres.

No vivies per uns diners, no vivies per una família, no vivies per un menjar, no vivies per unes ambicions... Tomeu, per què vivies? Respon, per favor, que tal volta ens ajudaries a deixar mentides i cobdícies, a deixar clans i pretensions, a deixar un camí per refer-ne un altre.

No eres vell ni jove, sinó tot el contrari. Resposta paradoxal a un poble que viu de contrasentits.

Sabies escollir els teus passatemps condemnats per tots nosaltres... no t'importava.

Saps que deia avui la gent?: que ja era hora que partissis, que Déu ha fet una bona obra.

Ni amb això coincidim del tot. Tu i nosaltres estam d'acord amb la partida, però les motivacions són contrapostes. Sí, tu has decidit partir, havies arribat al final del camí, ja no seguia més. No estava bé, pensaves, començar-ne un altre... i, si haguessis volgut canviar, els marges eren massa alts. No, no has d'agrair a Déu aquesta obra, és la teva obra, és la nostra obra.

Tu hi posaves pedres, tots hi posàvem pedres: una rialla era una pedra; una carta era una pedra, una canya era una pedra, una crítica era una pedra... i n'hi posàrem tantes... Si qualche vegada volgues esbucar parets —cosa que ignor— ¿quantes mans trobares per obrir-te un portal?

Tomeu, jo tampoc no et comprenc, per això no vaig llevar pedres, però m'he enfilat a dalt i n'he vistes moltes que tenien les meves ditades.

T'he vist descansant, t'he vist en pau, t'he vist tranquil. Perdona Tomeu, m'han dit que la teva bondat era tan gran que fins i tot sabia perdonar.

T'he vist posar dins la fossa freda, silenciosa, serena. Descansa, Tomeu i espera'ns... perquè jo crec que reposes dins el sentiment de la meua utopia, que proclama als quatre vents una felicitat per als qui fan un altre camí que no és el del món. L'equivocació també és pobresa, i dels pobres és el regne del cel.

Adéu, Sandàlio.

Ral.

TU

TU

Com sempre l'ansietat; com sempre tu i jo.

Vull arribar, fins... qui ho diria.

No vull pas recordar el passat, vull arribar més enllà.

Emmotillurada amb l'ajut dels records i sublimada per la teua dolcesa... qui ho diria.

Ganes tenc força també; pretenc... això el mateix que tu; també.

Tomàs Ricard Bordoy.

CULTURA PER INCULTS

Estats Units de Nord-Amèrica (També dits USA o EE.UU.)

Nació que se sent molt atreta per tot el que és espanyol com queda pelés des de Cavite i Santiago de Cuba fins a Rota i Torrejón als nostres dies.

Recent entrada dins la història assoleix un dels principals papers gràcies a saber col·locar-se al costat dels vencedors quan les guerres mundials ja han decidit qui les guanyarà. Quan prenen la iniciativa per la seva compte, com al Vietnam, es veu que un nan li pot treure la llengua.

Des dels seus inicis proclama estar al costat de la llibertat, i ho demostra clarament a Iberoamèrica ajudant als "demòcrates" Trujillo, Batista, Somoza, Pinochet, etc. mitjançant l'humanístic procedir de la UNITED FRUIT i altres desinteressades societats.

Un país es personifica en les seves celebritats històriques, que tant ens han presentat en el seu cinema. Aquests són: Billy El Niño, Juanita Calamidad, Al Capone, Dilinger, entre altres.

Molts amics d'Europa, l'han ajudada en totes les seves forces en la descolonització dels seus imperis, canviat-ho pel neo-colonialisme, que té l'avantatge de poder seguir explotant les colònies sense tenir que perdre el temps en elevar la cultura i "altres tonteries".

Es la nació més adelantada en les ciències. Tots els ingenis nuclears coneguts fins a la fetxa —atòmics, bomba H, bomba de neutrons— han sortit dels seus savis, tenint fins ara el record del 100 per cent de les víctimes hagudes per mor d'ells.

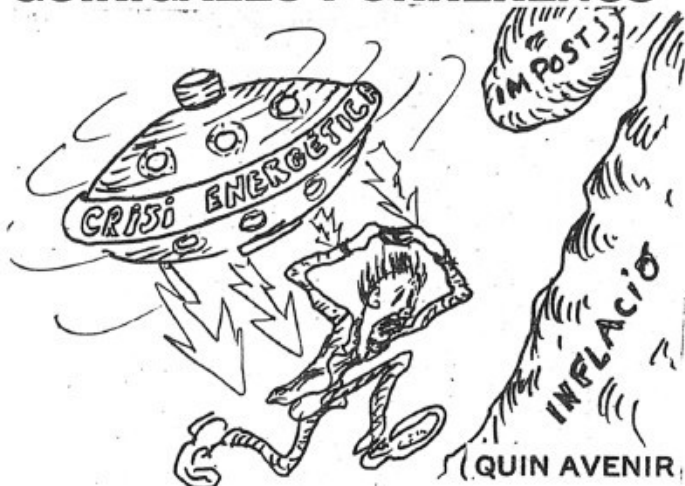
Malgrat la fabulosa "renda per càpita" —degut a que un sol barri de Nova York, el conegudíssim Wall Street, tengui la mitat del capital de tot el globus—, aquesta nació amant de la varietat, té pobres comparables amb els de les més subdesenvolupades nacions africanes. Exemple: Harlem.

Deu esser aquest amor a la varietat el que els ha duit a seguir a les antigues civilitzacions com la INDICA i a dividir el seu poble en castes. Així hi ha negres, xicans, irlandesos i bostonians —antics caçadors de bruixes— no essent la classe millor considerada, ni molt menys, la veritablement senyora del territori, abans de que les hi robassin vilment: els pells roges.

Tenen una bandera amb una estrella per Estat, sols que les ni falta una. Aquest estat sense estrella es diu Israel.

G.T.

GUIRIGALLS PORRERENCS



Durant els dies del 16 al 28 d'octubre va tenir lloc la V SETMANA CULTURAL DE LA FIRA organitzada per l'Agrupació Cultural de Porreres. L'èxit de la mateixa una altra volta fou evident el que ens encoratja a seguir continuant amb aquest cicle de dinamització cultural en anys propers. Volem aquí fer uns breus apunts del que constituï aquesta setmana.

TAULA RODONA SOBRE LA SANITAT AL POBLE

El divendres dia 16, amb una assistència d'unes 30 persones la taula rodona local tractà de la problemàtica més acostada als aspectes sanitaris dins les distintes vessants. Intervengueren el veterinari titular i batle Francesc Sastre, el metge titular Guillem Torres i l'apotecari Bartomeu Sastre. Assistint també el metge Ferran Ribas. La taula —que fou moderada per Maria Barceló— esdevingué aviat en un col·loqui entre tots els assistents amb bastant interès.

LA PROJECCIO EN VIDEO

El dia següent, dissabte, va tenir lloc la projecció d'una pel·lícula en video per primera vegada al nostre local social. Es projectà el llargmetratge "Muerte en Roma". La bona acollida que tengué aquesta sessió ens fa pensar en la possibilitat de fer-ne d'altres que anirem anunciant, la qual cosa pot significar un revivament de la projecció de pel·lícules ara amb aquest nou sistema, tan en auge.

TAULA RODONA DE LA VINYA I EL VI

La problemàtica del

cultiu de la vinya i l'elaboració del vi a Mallorca i les seves perspectives de futur fou el tema de la taula rodona que hi va haver a l'Agrupació Cultural de Porreres el passat diumenge dia 19, entre una assistència de més de 70 persones i a la que intervingueren destacats especialistes en el tema: Joan Simarro, dels Serveis d'Agricultura del C.G.I.; Jaume Grimalt, enginyer agrònom, delegat del SEMPA del Ministeri d'Agricultura; Ramon Alabern, perit agrícola de l'obra social de "la Caixa"; Bartomeu Homar, president de l'Associació de Comerciants i embotelladors de vi; Josep Lluís Roses Ferrer, bodeguer; Antoni Montserrat, viticultor; Bartomeu Rosselló, president de la Cambra Agrària de Felanitx; Joan Antich, gerent de la Bodega Cooperativa de Felanitx, i Jaume Mesquida, enbleg porrerenc, tot moderat amb molta efectivitat pel periodista J. Planas Samartí que canalitzà un interessant debat en torn a aquesta encesa problemàtica entre els components i el públic assistent. Foren tres hores durant les quals s'arribà amb efectivitat al problema i on es feu llista de les alternatives possibles en el sector.

Donat l'especial inte-



Membres de la Secció d'Arts Plàstiques que exposaren a "la caixa" (foto Joan B. Bauçà).

res del tema —que ja tractarem en un reportatge el passat mes de setembre— pensam oferir un ample resum i conseqüent anàlisi d'aquesta reunió en un proper número.

RECITAL I FESTA

El passat dia 27, Sa Fira, tengué lloc un recital de guitarra a càrrec de Margalida Vaquer, de Montuñí i de Diego Cuartero, un andaluc que fa el servei militar per aquí. Després hi va haver "festa" amb coques dolces, bunyols, vinet, etc. i que serví com a cloenda de la V Setmana Cultural de Sa Fira 1.981. La cosa fou bastant animada.

EXPOSICIO DE PINTURA I RAJOLETES DE CERAMICA

Dins els actes de la Setmana Cultural es realitzà, per la Secció d'Arts Plàstiques, el muntatge d'una exposició col·lectiva de pintura al oli i de rajoletes de ceràmica a la Sala d'Exposicions de la Caixa de Pensions "la Caixa" durant els dies del 24 al 28 d'octubre, essent molt visitada i que aconseguí un fort èxit de reconeixement i vendes, sobre tot pel que fa a les rajoletes, animant, sens dubte, dins aquesta especialitat, a aquest bon grapat d'artistes a l'Agrupació a la continuïtat. Enhorabona!

JOAN SORELL I JUAN, TERCER PRESIDENTE DE L'AGRUPACIO CULTURAL

Seguim oferint-vos l'opinió d'aquells que han estat Presidents de la nostra Agrupació sobre la incidència que ha tingut l'activitat i desenvolupament d'aquesta entitat dins la vida de Porreres. Parlem amb En Joan Sorell que fou el tercer President:

Ll. d'O.- Com definirieu els objectius de l'Agrupació Cultural en el moment en què fores elegit President?

J.S.- Ens vàrem fer càrrec —i ho dic en plural, perquè sempre va esser la Junta que actuava— un grup de persones bastant més joves que aquelles que inicialment fundaren la societat en un moment (tardor de 1.976) en què encara es mantenien totes les dificul-

tats que imperaven en aquest país des de feia molts d'anys. L'objectiu que ens proposàrem, que constituïa l'eix sobre el qual es basava la Societat, seria obrir les portes, dinamitzar i anar cercant, si era precis, una major incidència sobre la vida del poble.

Ll. d'O.- Quin seria el balanç d'aquests anys en què estares al davant de la Societat?

J.S.- Tenint en compte que foren uns anys de canvi, d'il·lusió i de trànsit de la dictadura a la democràcia l'Agrupació Cultural també en participà activament complint una funció que no feien altres organismes. Aquesta necessitat va motivar una sèrie

d'actes dins el camí de recuperació d'una cultura normalitzada, línia d'actuació que vàrem agafar de l'anterior Junta Directiva i que encara avui se manté. Podríem citar com a mostra d'aquesta activitat la presentació de les distintes ideologies i forces polítiques del moment que llavors festejaven els possibles vots, cursets de llarga durada (Graduat Escolar, llengua catalana, pintura...), les Festes Pageses, Setmanes Culturals de la Fira, excursions massives per tots els indrets de la Geografia il·lenca, inici de la publicació de "Llum d'Oli", Cine-Club, etc. Hauríem de destacar també com a factor positiu el canvi de local que va suposar poder fer més programacions diverses i una vida social més intensa de l'Entitat en el local. Tot això suposava una situació econòmica d'envergadura i que afrontàvem amb la quota dels socis i les subven-

cions de caixes d'estalvi, Ajuntament, Ministeri de Cultura i altres organismes. Pens que la situació ha canviat i no per bé ja que tornam anar a una cultura controlada per unes forces que se respal·len en els vots. Així veim com ara algunes subvencions han passat a estar controlades per la "cultura oficial" dels Ajuntament i no en poden disposar d'elles la qual cosa fa que les societats com la nostra es veuen més bé ofegades i travades en lloc d'esser potenciades per l'Administració.

Ll. d'O.- I per acabar, que vols afegir?

J.S.- Voldria remarcar la continuïtat de la tasca portada a terme per l'Agrupació Cultural durant aquest deu anys al mateix temps fer evident el que ha aconseguit en aquests moments el portaveu de la societat el "Llum d'Oli", és a dir, esser el vehicle de comunicació de tot el poble.

UN PORRERES MASSA IRREGULAR

L'equip de 3a. Divisió baixa en el seu rendiment i els resultats no són els que tots esperàvem.

Els resultats i el joc del quadre titular varen tenir un sensible clot, amb el que gairebé no comptàvem.

Porreres, 1-Binissalem, 0

Alaior, 0-Porreres, 3

Porreres, 2-Felanitx, 1

Andratx, 4-Porreres, 1

Porreres, 1-Murenc, 1

Portmany, 5-Porreres, 1

Porreres, 0-Porto Cristo, 0

Un començament sensacional de l'equip feu tenir grans esperances als se-

guidors porrerencs, però la lesió de Torrado, feu que l'equip baixàs en el seu rendiment, i després incomprendiblement la no aliniació a l'onze titular del bon jugador Criado en el centre del Camp, tot junt feu que l'equip jugàs sense idees, sense connexió entre línies i únicament amb alguna individualitat que poc pogueren fer per a salvar el pobre joc que es donà a la bona afició porrerenca, sobre tot en els desplaçaments i enfront del Porto Cristo.



AFICIONATS QUE FAN AFICIO

L'equip d'aficionats de la U.E. Porreres tengué un començament un poc desafortunat, però, poc a poc, ha agafat el ritme de la competició i s'està convertint en un dels màxims aspirants al títol de la lliga.

La plantilla està integrada per 17 jugadors, que de vegades es veuran augmentats amb algun membre del primer equip, i servirà com a reforç al conjunt i al mateix temps perquè el jugador es trobi en rodatge en cas de la seva necessitat.

El jugador de 3a. Divisió.

El jugador de 3a. Divisió.

El jugador de 3a. Divisió.

El jugador de 3a. Divisió.

El jugador de 3a. Divisió.

El jugador de 3a. Divisió.

El jugador de 3a. Divisió.

El jugador de 3a. Divisió.

El jugador de 3a. Divisió.

El jugador de 3a. Divisió.

Barceló, Guillem Ballester, Gabriel Mesquida, Andreu Rigo, Macià Lladó i Antoni Servera.

MITJOS: Rafel Juan, Andreu Nicolau, Sebastià Picornell i Xim Sorell.

DAVANER: Rafel Juan, Emilio Ramos, Joan Rosselló, Bartomeu Taberner i Antoni Picornell.

Els resultats fins al moment han estat els següents:

Sóller, 3-Porreres, 1

Porreres, 1-Artà, 1

Badia CMSS, 1-Porreres, 2

Porreres, 3-Santanyí, 1

Sant Pere, 2-Porreres, 3

Porreres, 4-Ca'n Tià Taleca, 0

Escolar, 1-Porreres, 2

Porreres, 3-S'Arenal, 1

Porto Cristo, 5-Porreres, 0



ELS JUVENILS TENEN FUTUR

La Unió Esportiva Porreres "juvenil" després de la seva posada en marxa, demostra una regularitat envejable i obté uns resultats molt positius, aquests fins ara han estat els següents:

Alaró, 0-Porreres, 2

Porreres, 5-Sant Jaume, 1

Vilafranca, 2-Porreres, 3

Porreres, 0-Santanyí, 1

Algaia, 1 - Porreres, 2

L'equip el componen 18 jugadors, dirigits per En Xim Barceló, i fins ara estan demostrant que amb voluntat i entrega es pot aconseguir un dels llocs

de prestigi dins la difícil 2a. Divisió Juvenil.

La plantilla està composta de la següent manera:

PORTERS: Joan Almedros i Ramon Garcia.

DEFENSES: Jaume Martorell, Ponç Mesquida, Antoni Sastre, Bartomeu Ferrer i Bartomeu Garí.

MITJOS: Pau Sorell, Miquel Mora, Antoni Sastre i Sebastià Barceló.

DAVANERS: Gaspar Mulet i Antoni Sorell, Bernat Vaquer, Jaume Martorell, Jaume Juan, Antoni Noguera i Rafel Juan.

Pep Mayol.

EL MOTO-CLUB MONTISION CERCA UNS TERRENYS

Joan Bauçà, president de l'entitat motorística local Moto-Club Montision ha fet unes declaracions en el sentit que els hi agradaria molt poder trobar uns terrenys adequats per a la pràctica del seu esport. "Les característiques —diu— que haurien de tenir són mínim d'unes dues quarterades de terra mal plana, millor sense arbres i que podria esser garriga baixa; al camp no se li faria gens de mal, al contrari, se li trobaria una rendibilitat que segurament avui no té,

i als motoristes un gran favor, donat que es podria augmentar el número de socis i les competicions". Troba En Joan que ja està bé d'haver d'anar per s'Estació a practicar, un lloc molt perillós i de mala manera, el que el Moto-Club Montision no recomana als aficionats. Properament es pensa organitzar alguna prova i es continua fent feina dins aquesta entitat pel motor en general. Venga, meam, si trobam un bon redoll!

J.B.

ESCACS

Després del final del III Torneig d'Escacs "Vila de Porreres" que guanyà el Il·lucmajorer Antoni Roca, seguit amb els mateixos punts per Tomeu Roig (Algaia) i Rafel Garcies (Felanitx), essent els primers porrerencs Jaume Gil, Jaume Cerdà i Jeroni Palerm, els nostres jugadors juguen actualment els campionats de Mallorca per equips en les categories de primera i segona, amb nou taulers per setmana i prop de quatre mesos de competició escaquista.

PORRERES, 1 - SOLLER, 0

Diuenge passat dia 15 l'equip porrerenc guanyà a Tercera Divisió al Sóller pel resultat de 1-0 després de passar molta pena fins que faltant vuit minuts pel final, Criado aconseguia fer quedar els dos punts a casa. Un partit que el millor que tengué fou el resultat i una situació del Porreres dins la classificació —ocupa el sisé lloc— que és millor que el joc que està fent. Dins el camp del Ses Salines s'aconseguí guanyar el partit i el que en definitiva compta és la post.

TASSES SANITÀRIES DE PORRERES (MEITAT DE LA DECADA 1971 - 1980) EN COMPARACIÓ D'ESPANYA I ALTRES PAISOS

SEGONS EL PADRO DE 1975 - 76

NUPCIALITAT:

Es més baixa quan més puja el nivell de vida. Dins Europa està entre el 9'8 d'Hongria i el 5'3 de Suècia. A Espanya és del 7'6 i a Porreres del 6'45 (307 del 1.971 a 1.980, cap a 30'7 anuals, multiplicats per mil i dividits pels 4.759 habitants de dret de Porreres l'any 1.975)

NATALITAT:

També baixa al pujar el nivell de vida. Està entre el 43'4 de Mèxic, i dins Europa el 21'6 d'Irlanda i el 9'7 d'Alemanya Federal. A Espanya és alta (18'7); i a Porreres molt baixa 11'2, més baixa que a Suècia (12'6).

MORTALITAT:

No és possible treure'n cap conseqüència, perquè si bé per una part l'augment de la higiene la disminueix per l'altra l'envelliment de la població que duu en si l'alt nivell de vida, l'augmenta. Oscil·la entre el 14'3 de la República Democràtica Alemanya i el 7'02

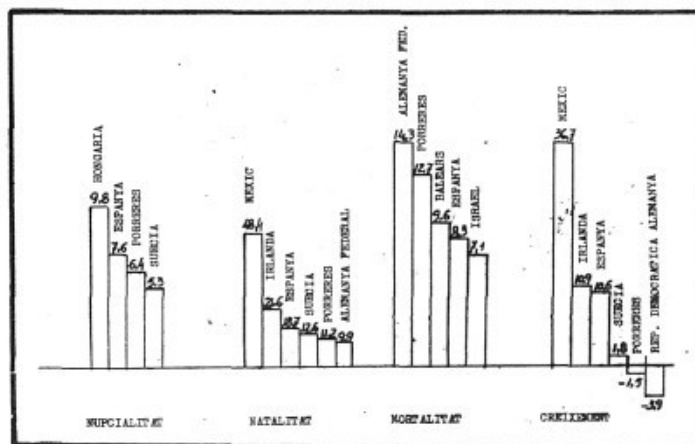
d'Israel (país joveníssim). A Espanya és del 8'32 l'any 1.976, la més baixa d'Europa (amb 299.007 morts dels 36.012.257 habitants). A Balears amb 597.715 habitants l'any 1.976 moriren 5.760 persones, o sia, el 9'61 o/o. A Porreres la mitja és de 60'7 mort cada any, o sia, el 12'75 per mil.

CREIXEMENT:

També disminueix al pujar el nivell de vida. Oscil·la entre -3'9 de la República Democràtica Alemanya i el 36'7 de Mèxic —dins Europa el 10'9 d'Irlanda—. A Espanya és alta, el 10'6 i a Porreres és negativa si suman els naixements i els morts, essent de menys 1'55 solsment sobrepassat per les dues Alemanyes, un país tan avançat com Suècia és de 1'8 d'augment.

En Resum: les tasses sanitàries de Porreres corresponen a un poble molt civilitzat.

Guillem Torres.



LLUM D'OLI

Butlletí Informatiu de l'Agrupació Cultural de Porreres. Núm. 17 - Novembre 1.981

D.L. PM 76/1.979

Redacció/Administració/Publicitat: Carrer de l'Almoina, núm. 67-1er. Porreres Mallorca.

Preu subscripció: 500 pessetes (un any).

Número solt: 50 pessetes.

Imprès als tallers d'Edicions Manacor S.A. en ofset

Edita: AGRUPACIÓ CULTURAL DE PORRERES

Els articles publicats reflexen únicament l'opinió dels seus autors.

Equip de Redacció: Joan Barceló, Macià Lladó, Maria Barceló i Crespi, Guillem Torres, Francesc Llinàs, Joana Mora, Pep Mayol, Rafel Ferrà, Joana Matas, Joan Melià i Climent Picornell.

Col·laboradors: Ramon Rosselló, Tomeu Barceló, Jaume Rosselló, Tomàs Bordoy, Joan Sorell, Francesc Oliver, Toni Servera, Joan Barceló Barceló, i Ral (pseudònim).

Fotografia: Foto Vidal, Rafel Ferrà, Macià Lladó i Joan B. Bauçà.

LLUM D'OLI - SA TRACA SORTEJA DISCS

Llum d'Oli - SA TRACA sortejarà música a lliure elecció entre aquells que pensin enviar el Cupó-Sorteig abans de dia 25.

Retallau i enviau el cupó a l'A.C.P. carrer Almoina, 67-1er. Porreres.

El guanyador del concurs corresponent a l'anterior número fou N'Agnes Mas, del carrer del Pasaraix, 102, de la vila. Per ella el disc L.P. per tant, que ofereix la botiga de música "SA TRACA" de Campos. Esperem els vostres cupons d'aquest número. Volem dir que els socis de l'Agrupació Cultural i subscriptors de LLUM D'OLI per un any no tenen necessitat, si volem espanyar l'exemplar, d'enviar el cupó que s'ha de retallar, per ells basta que envii a l'Agrupació Cultural una nota amb el seu nom i domicili dins un sobre, amb l'indicació "CONCURS SA TRACA-LLUM D'OLI". Un disc gros pot ser vostre.

SA TRACA, música per a tothom

CAMPOS



NOM

Domicili

Població



A TOTA MUSICA !

DISSABTES I

DIUMENGES

OBERT

MES NOTICIES

*Es fan gestions per a la construcció de pistes poliesportives al Col·legi Estatal.

*La Associació de Pares d'Alumnes del Col·legi "Verge de Monti-Sion" té nova junta directiva.

*L'escorxador municipal serà objecte de reformes per a dotar-lo d'instal·lacions adequades com a escorxador comarcal de xots i a les necessitats d'avui.

*La Cooperativa Agrícola de Porreres rebé una subvenció del Consell d'un milió de pessetes per la millora de les instal·lacions fetes.

*A la Residència de Vells té lloc un curs de català, organitzat per la Parròquia.

*Han estat cobrades les contribucions a l'Estat. Es cobren els arbitris.

*S'ha establert una nova declaració a fer: la de llicència fiscal, pujada per l'Ajuntament al màxim d'un 140 per cent, més mil pessetes de tramitació per omplir-la. La recaptació d'imposts de cada vegada és més feixuga i problemàtica.

*Es vol crear a la vila un club d'esplai per a nins. De moment hi ha problemes.

*Continúa la campanya per a la consecució del milió tres-cents mil pessetes per l'orgue. Cal intensificar els donatius.

*El pintor Ilucmajorer

exposà a la sala de cultura de l'Ajuntament en motiu de Sa Fira. La mostra la formaven olis de paisatges i bodegons.

*El passat dia 26 d'octubre va haver-hi Plé ordinari del consistori, es tractaren qüestions relatives a l'escorxador municipal, cementiri, subvencions del Consell de Mallorca, nomenament de la plaça de biblioteca, etc.

*Continuen les obres del Poliesportiu de "Ses Forques". Es fan pistes de tennis i de bàsquet, handbol, "futbito", etc. i els corresponents vestuaris.

RUMORS

*Es comenta que la programació del Principal Cinema és cada vegada més dolenta i que la qualitat de projecció és molt deficient. ¿Mor el cine a Porreres?

*Se diu que es vol treure de la pols el projecte de fer una via de cintura al camí de Marina, per treure la circulació de dins el poble.

*Se diu que la Societat Colombòfila a desaparegut i que hi ha poca afició als coloms.

*Ara que els del barri d'Es Pou d'Amunt han fet una festa de carrer diven que en Es Cap-Puig i Porreri també en volen fer una. A veure els altres si també s'animen i a festa tot l'any!



IMATGES DEL PASSAT

Vegeu aquí una fotografia recent, feta des d'una avioneta l'any 1.973, on es pot veure el casc urbà de Porreres. Avui aquesta imatge ja ens presentaria algunes variacions que segurament trobareu a l'observació.

SOBRE LA LLEI DEL DIVORCI

1 Sobre sa llei del divorci aquest glosat versarà, perquè el qui el vulgui testar un poc després s'enrecordi.

2 El Govern ha decretat una llei de mil dimonis per arreglar matrimonis i el mal que farà, sols Déu sap.

3 Un ministre proposà però ben encapritxat, que alguns qui s'hagin casat, per llei es puguin descasar.

4 Se diu sa llei des divorci, pels qui es vulguin descasar, llevors ja es podran juntar per crear altre incordi.

5 Se podria dar el cas un, casar-se tres vegades, ser pare i no de bades i tenir fills de cada pas; ell no fer-ne gens de cas, elles quedar embarçades, i ell dir-lis ja em gafaràs.

6 ¡Pobre tant ella com ell que, per tenir més llibertats voler viure separats, s'hauran creat un bordell!!!

7 Antes, tot color de rosa, prompte, ja color de plom, un negre tot ho confon, quan un d'ells dos ja es fan nosa.

8 I això haurà de succeir degut a n'aquella llei que, per posar-hi remei, tendran que patir o morir

9 Ella prompte podrà dir a ell, ja t'arreglaràs,

me'n vaig, no m'agafaràs, ja m'he posada en camí.

10 Així serà bo de fer, una vegada casats, al sentir-se disgustats es podran dir; et deixaré.

11 Sols veien el goig i el pler que podien obtenir, lo demés ini pensar-hi! Temps antes de casar-se.

12 Aquestes són qüestions que destrossa el matrimoni, i la ganga del dimoni, potser de mils de millions.

13 ¡Ai ministre de justícia, veurem com acabarà, quan Déu el judicará, si li reconeix malícia!

14 Si sabés lo que li espera per quan li vendrà la mort ioh i que li caurà de tort, al enfrontar-se amb Sant Pere!

15 Que de distint ho veurà quan arribi aquella hora, i i que m'hi he fet d'enfora de on havia d'anar!

16 Emperó ja estarà fet i allò no tindrà remei, d'haver posada tal llei. ¡REMIL LLAMPS que m'empanet!

17 Voldria equivocar-me d'això si no vagi bé; que, per vulgui conèixer-me, som: en Francesc Oliver.

24 de Juliol 1.981